

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลในยุคนิยม

ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในยุคนิยม และพัฒนาการของการค้ามนุษย์ในสังคมยุคทุนนิยมของไทย การเชื่อมโยงการค้ามนุษย์ของไทยกับกระบวนการค้ามนุษย์ในแหล่งต่างๆ ของโลก และกลไกของภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขกระบวนการค้ามนุษย์ในสังคมไทย โดยเฉพาะบทบาทของ มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี (องค์กรสาธารณประโยชน์) ดังนี้

3.1 การค้ามนุษย์(เด็กและหญิงไทย)ในยุคนิยมของไทย

3.1.1 พัฒนาการการค้ามนุษย์ในสังคมยุคทุนนิยมของไทย

การค้ามนุษย์ในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงและเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของมนุษย์ การที่องค์การสหประชาชาติรับรองพิธีสารเรื่องการปราบปราม และลงโทษค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสนธิสัญญาต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติถือได้ว่าเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของประชาคมโลกในอันที่จะร่วมมือกันปราบปรามแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไป

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานก็ยังประสบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากความสลับซับซ้อนของสาเหตุและปัจจัยที่ผลักดันให้มนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ต้องตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ จึงเป็นเรื่องที่ถึงเวลาแล้วที่ต้องให้ความสำคัญแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากขึ้นเพื่อความสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

3.1.1.1 การค้ามนุษย์ของประเทศไทยในอดีต (ค้าหญิงและเด็ก)

การค้าประเวณีในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นมาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16-17 โดยไม่ได้ถูกนำเข้ามาจากชาติตะวันตกตามเรื่องเล่ากัน การค้าประเวณีในไทยเริ่มเป็นที่แพร่หลายกับชาวตะวันตก ในช่วงที่มีการติดต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับชาวตะวันตก มีหลักฐานเป็นศัพท์ในสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เรียกว่า รับจ้างทำข่าเราแก่นุรุษ ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ ในประมวลกฎหมายตรา 3 ดวง - บทพระโอบการลักษณะผิวเมีย มีการบัญญัติผู้ค้าประเวณีว่า

หญิงนครโสเภณีและสมัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีสถานประกอบการ เรียกว่าโรงหญิงนครโสเภณี โดยทั่วไปมีโคมสีเขี้ยวตั้งข้างหน้า จึงเรียกกันว่าสำนักโคมเขี้ยว ทั้งนี้ ก่อนปี พ.ศ. 2499 การค้าประเวณีไม่ถือว่าเป็นผิดกฎหมาย แต่เริ่มพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 กำหนดว่าการค้าประเวณีเป็นความผิดอย่างชัดเจน แต่ในสังคมยุคใหม่เริ่มแพร่หลายมากขึ้นในช่วงสงครามเวียดนาม โดยในช่วงนั้นการค้าประเวณีจะเป็นการลักลอบค้าประเวณีและปัจจุบัน ธุรกิจค้าประเวณีกลายเป็นธุรกิจแอบแฝง (ดร.สวัสดิ์ เลอวงค์รัตน์, 2549 หน้า 21)

พัฒนาการการค้าประเวณี เริ่มจากการพัฒนาการค้าประเวณียุคหญิงเหนือ คั้งเดิม เป็นยุคที่หญิงสาวชาวเหนือมีชื่อเสียงด้านการค้าประเวณีมากที่สุด สาเหตุที่หญิงเหนือมาค้าประเวณีนั้นมีสาเหตุปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม ประกอบกับความรับผิดชอบของลูกสาวที่จะต้องตอบแทนพระคุณบิดามารดาทำให้ต้องมาค้าประเวณีเพื่อแลกกับเงินทอง วัตถุสิ่งของ ที่อยู่อาศัย เพื่อนำไปให้ครอบครัวใช้จ่าย ในยุคนี้ จะมีการให้บริการเฉพาะแต่คนไทยเท่านั้น เป็นยุคที่มีปริมาณของหญิงสาวชาวเหนือมากที่สุด แม้จะเป็นสถานบันเทิงในภูมิภาคอื่น เช่น ทางภาคใต้ ภาคตะวันออก หรือภาคอีสาน ซึ่งจะมีหญิงสาวชาวเหนือให้บริการทางเพศอยู่ทั่วทุกทิศของประเทศไทย รูปแบบการค้าประเวณีในช่วงนี้จะอยู่ในรูปแบบของช่องเป็นส่วนใหญ่ เป็นลักษณะการบริการทางเพศที่เป็นกิจจะลักษณะมีแมงดาหรือแม่เล้าคอยควบคุมอยู่ และไม่ได้มีอาชีพอื่นบังหน้าดังเช่นในปัจจุบัน

ผลงานของนิตยา ระวังพาลและเสาวภา พรสิริพงษ์ (2539) ได้กล่าวถึง วิวัฒนาการการขายบริการทางเพศในล้านนา (ล้านนา หมายถึง บริเวณเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน รวม 8 จังหวัด) นับตั้งแต่ข้าราชการผู้ชายที่มาตรวจราชการตามหัวเมืองทางเหนือมักได้รับการเอาใจ โดยมีการจัดหาหญิงเหนือไว้คอยบริการ ต่อมา หลังจากที่รัฐบาลสยามได้ตกลงทำสนธิสัญญาเบาริงกับประเทศอังกฤษ ใน พ.ศ.2398 อังกฤษได้มาตั้งโรงเลื่อยที่มะละแหม่ง มีแม่เล้าจากลำพียง ได้นำหญิงมาจากกรุงเทพฯ และมาเปิดโรงค้าประเวณี ให้แก่คนงานชาวอังกฤษ ลูกคามีทั้งชายชาวอังกฤษและชายชาวเชียงใหม่ เมื่อกิจการการค้าประเวณี ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก จึงต้องหาหญิงขายบริการเพิ่มมากขึ้นและได้มีการชักชวนหญิงเหนือมาให้บริการทางเพศ และมีการพัฒนาการค้าประเวณีเรื่อยมา

ต่อมาในช่วงระหว่างสงครามเวียดนาม อเมริกาได้ยกกำลังพลทหารขึ้น บกที่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของไทย ในยุคนี้ถือว่าเป็นยุคที่เงินสะพัดที่สุดกว่าได้มีโสเภณีจำนวนมากที่ร่ำรวยจากยุคนี้ แม้กระทั่งโสเภณีไทยได้เปลี่ยนการให้บริการจากคนไทยไปให้บริการแก่คนต่างชาติดีกว่า เพราะได้เงินมากกว่าเป็นเท่าตัว หญิงไทยส่วนใหญ่ที่ได้รับความนิยมจากบรรดา

ทหารจะมีลักษณะผิวดำเนียน ซึ่งมีใช้ลักษณะของหญิงเหนืออีกต่อไป บางคนถึงกับเกิดสายสัมพันธ์รักขึ้นและมีลูกกับทหารจีไอ หรือที่เรียกว่า “ลูกครึ่งฝรั่งจีไอ” กอสเลย์ (Godley,1992)

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กล่าวว่า การค้าประเวณีในประเทศไทยเริ่มเฟื่องฟูในช่วงที่ทหารอเมริกันเข้ามาประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2503 ซึ่งเป็นช่วงที่มีหญิงบริการไทยมีรายได้จากช่วงสงครามเวียดนามเป็นจำนวนมาก และในกลางปี พ.ศ. 2503 นั้นได้มีการจ้างแรงงานจำนวนมากมาทำ “อาชีพพิเศษ” ในฐานะที่พอมอเมริกัน อาชีพพิเศษในที่นี้หมายถึงอาชีพคู่นอน อาชีพหมอนวดและอาชีพที่ให้ความบันเทิง ซึ่งมีทั้งประเทศฟิลิปปินส์ เกาหลี และไทยที่เคยเป็นฐานที่ตั้งของฐานทัพอเมริกามาก่อน จากปี พ.ศ. 2507-2519 เป็นระยะเวลา 12 ปี พวาทหารอเมริกันเหล่านี้ได้ใช้จ่ายเงินถึง 4,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี มีผู้หญิงไทยนับแสนคนที่เข้าสู่วงการอาชีพนี้ โดยการให้บริการพวาทหารจีไอเพราะมีเงินดีเมื่อเทียบกับการให้บริการชายไทย

หลังจากที่ทหารอเมริกันกลับประเทศเป็นเหตุให้ผู้หญิงไทยจำนวนมากตกงาน และสังคมรังเกียจ ชายไทยเริ่มเรียนรู้การแสวงหาความสุขตามอย่างพวาทหารจีไอ อาชีพนี้เริ่มเป็นที่เปิดเผย ดังนั้นจึงดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมดาที่ชายไทยจะใช้บริการโสเภณีบ่อยครั้งขึ้น ร่วมกับภรรยาชาวไทยที่ไม่มีความต้องการทางเพศ ปลอบให้สามีของตนไปหาหญิงบริการ รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทยที่ยอมรับในการที่ผู้ชายสำส่อนทางเพศมากขึ้นนั้น ทำให้จำนวนโสเภณีไม่เคยลดลงเลย ในยุคนี้ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการค้าประเวณีนำรายได้ก้อนใหญ่มาให้กับรัฐบาล มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 การท่องเที่ยวไทยเริ่มเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก และประเทศไทยก็ทำรายได้จากการท่องเที่ยวมาเป็นอันดับหนึ่งแทนรายได้จากการส่งออกข้าว ชาวต่างประเทศมุ่งหน้าเข้าสู่กรุงเทพฯ พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ตและเกาะสมุยมาท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความสุขทางเพศเพียงอย่างเดียว (Godley,1992)

ในขณะนั้นแม้ว่ารัฐบาลจะมีได้มีมาตรการอย่างจริงจังในการกระตุ้นเตือนให้นักเที่ยวต่างประเทศตระหนักถึงว่าการที่มาเที่ยวเมืองไทยนั้นต้องไม่มุ่งหวังเพียงเพื่อแสวงหาความสุขทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2523 และปี พ.ศ. 2530 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว และมีคำกล่าวของโฆษกรัฐบาลในสมัยนั้นว่า (ดร.สวัสดิ์ เลอวงศ์รัตน์, 2549 หน้า 21)

“ขอให้เราหันมามองและยอมรับความจริงว่าถ้าไม่มีบริการขาย
ความสุขทางเพศ ก็คงไม่มีนักท่องเที่ยวมากมายเช่นนี้”

เป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าการท่องเที่ยวของไทยกับโสเภณีในประเทศไทยนั้น มีความเกี่ยวพันกันอย่างเหนียวแน่น จนกรุงเทพฯ ได้ชื่อว่าเป็น “ช่องโลก” และมีการขยายตัวของธุรกิจ “เซ็กซ์ทัวร์” ที่เติบโตขึ้นมาแทนที่บาร์และสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่เริ่มซบเซาลงไปหลังจากทหารอเมริกันถอนตัวออกไป ความจำเป็นที่จะต้องหาเลี้ยงชีพ บีบบังคับให้ต้องเปลี่ยนทิศทางใหม่ เข้าหาลูกค้าใหม่ไม่ว่าจะเป็น แยก อารับ ญี่ปุ่น หรือฝรั่งชาติอื่นเพื่อหาเลี้ยงตนเองและภาระที่จะต้องแบกรับ ส่งเสียพ่อแม่ในชนบท

ธุรกิจการค้าโสเภณีนั้นควบคู่กับธุรกิจอื่น ๆ มาทุกยุคทุกสมัย และดูเหมือนจะควบคู่มากับธุรกิจการท่องเที่ยว ที่เป็นธุรกิจตัวนำหลักของไทย ครอบคลุมปัจจุบันนี้ โสเภณีหรือการขายบริการทางเพศก็ยังอยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอดและเพิ่มจำนวนสูงขึ้น แม้ในทางทฤษฎีจะเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมและบรรทัดฐานที่ถูกต้อง แต่ในทางปฏิบัติก็ยังเป็นความต้องการของกลุ่มคนจำนวนมาก ทั้งที่เป็นผู้ซื้อบริการ ผู้ขายบริการ และผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพราะเป็นธุรกิจที่ทำเงินรายได้มหาศาลและกลุ่มผู้ซื้อบริการก็เต็มใจจ่ายเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับความสุขทางเพศเป็นสิ่งตอบแทนสถานบริการทางเพศต่าง ๆ เป็นรูปแบบที่แอบแฝงได้แก่ ไนต์คลับ บาร์เบียร์ บาร์อะโกโก้ ดิสโก้เธค ร้านอาหาร คาเฟ่ ผับ ค็อกเทลเลานจ์ โรงน้าชา อาบอบนวด นวดแผนโบราณ โรงแรม ร้านเสริมสวย ร้านตัดผม คาราโอเกะ เมมเบอร์คลับ (สมบัติ แทนประเสริฐสุข และฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, 2534 หน้า 84)

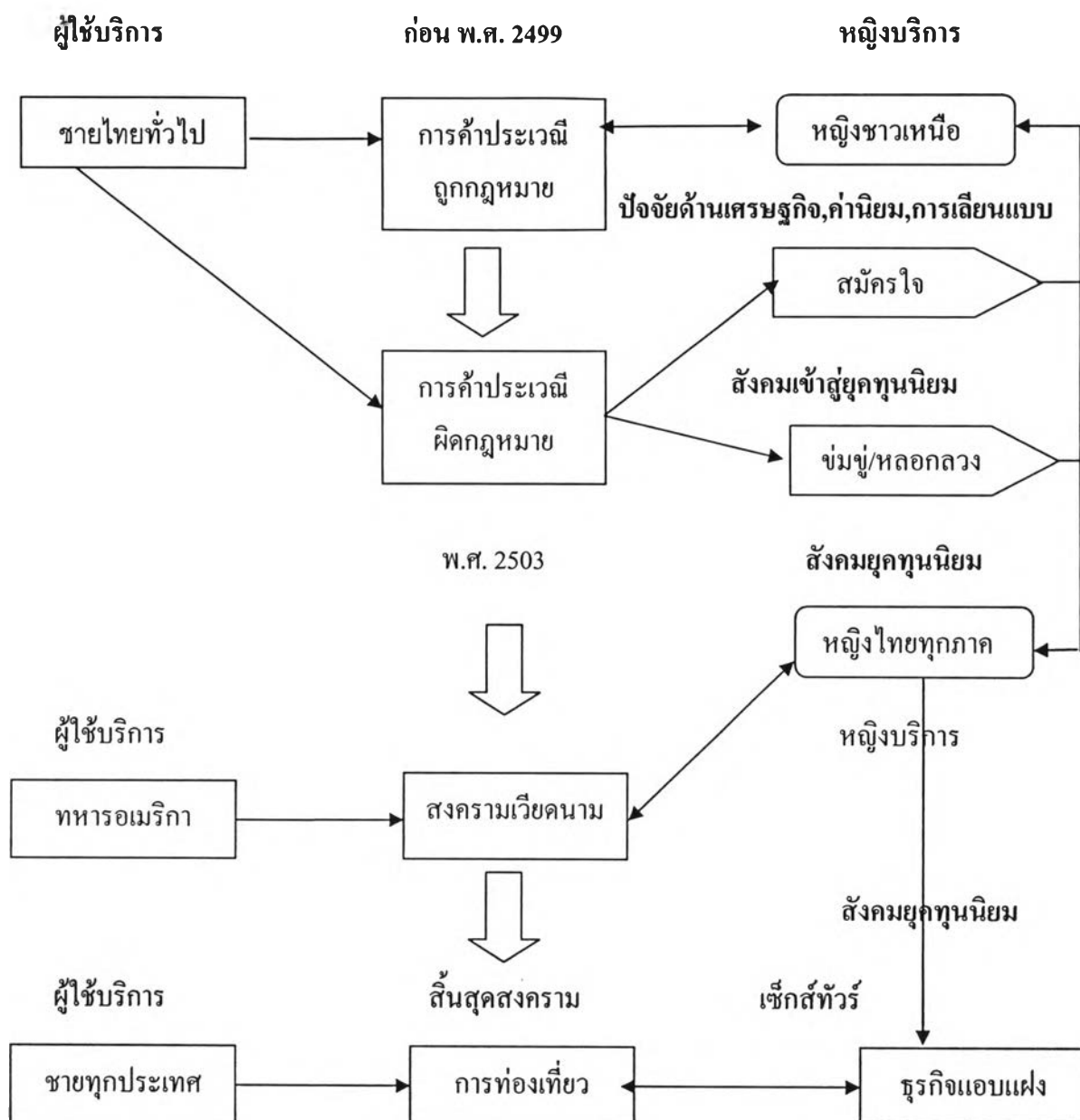
การวิเคราะห์พัฒนาการการค้าประเวณีเด็กและหญิงไทยในอดีต

จากการศึกษาถึงพัฒนาการการค้ามนุษย์ของประเทศในอดีต มีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีสถานประการที่ถูกต้องตามกฎหมายมีสถานประกอบการเรียกว่าโรงหญิงนครโสเภณี ต่อมาใน พ.ศ. 2503 ได้กำหนดว่าการค้าประเวณีเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายไว้อย่างชัดเจน สำหรับการค้าประเวณีในประเทศไทยเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการในภาคเหนือ โดยหญิงสาวชาวเหนือส่วนใหญ่จะเต็มใจที่จะค้าประเวณีด้วยความสมัครใจเป็นจำนวนมาก เพราะสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ผู้หญิงขาดงานทำ ครอบครัวยากจนและหญิงสาวส่วนใหญ่มีการศึกษาดำ อาชีพที่ผู้หญิงสามารถทำได้ง่ายและมีผลตอบแทนสูงก็คือ การค้าประเวณี แต่ก็มีหญิงสาวส่วนหนึ่งที่ถูกลอกไปขายหรือถูกบังคับข่มขู่ให้ค้าประเวณี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแบบสตรีนิยมที่ขย่องระบบชายเป็นใหญ่เข้ากับพัฒนาการของวิถีการผลิตแบบทุนนิยมผลักดันให้ผู้ชายเข้าไปทำการควบคุมร่างกายและเพศสัมพันธ์ของผู้หญิง ก็คือการนำผู้หญิงออกจากปริมณฑลส่วนตัวเข้าสู่ปริมณฑลทางสังคม ผ่านระบบการผลิตอุตสาหกรรม โดยเสนอให้ผู้หญิงเข้าร่วม เป็นส่วนหนึ่งของชนชั้นแรงงาน

ต่อมาในช่วงระหว่างสงครามเวียดนาม อเมริกาได้ยกเลิกกำลังพลทหารขึ้นบกที่บริเวณชายฝั่งตะวันออกของไทย ในยุคนี้ถือว่าเป็นยุคที่เงินสะพัดที่สุดกว่าได้มีโสเภณีจำนวนมากที่รั่วมาจากยุคนี้ เพราะทหารอเมริกันต่างนิยมหญิงไทยที่มีผิวสีแทนและเนียนสวย ทำให้ยุคนี้การค้าประเวณีในประเทศไทยได้รับความนิยมมากที่สุด ภายหลังจากสิ้นสุดสงครามเวียดนามทหารอเมริกันได้กลับสู่ตะวันตก ทำให้หญิงไทยจำนวนมากตกงาน แต่ชายไทยได้เรียนรู้การหาความสุขส่วนตัวจากทหารอเมริกัน โดยการซื้อบริการทางเพศจากหญิงสาวเหล่านี้ ทำให้กระบวนการค้าประเวณียังคงดำรงอยู่ต่อไป

นอกจากนี้ธุรกิจการค้าประเวณีในประเทศไทยยังเป็นที่กล่าวขวัญไปทั่วโลก จะเห็นได้จากการท่องเที่ยวที่มาจากประเทศจะจัดให้มี “เซ็กส์ทัวร์” เพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติได้มาเที่ยวบริการทางเพศกับหญิงไทยโดยเฉพาะ แม้ว่ารัฐบาลจะพยายามป้องกันและปราบปรามหรือหญิงไทยมีการศึกษามากขึ้น กระบวนการค้าประเวณีก็มีได้หมดไปจากสังคมไทย แต่เปลี่ยนรูปแบบต่อไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะในยุคสังคมทุนนิยมที่ผู้คนในสังคมเน้นเรื่องเศรษฐกิจเป็นใหญ่ การเมืองทางเศรษฐกิจ สังคมทุกภาคส่วนทั้งระดับจุลภาคและมหภาคต่างเน้นเรื่องเศรษฐกิจ เกิดการเลียนแบบกันในสังคม แข่งขันกันทางด้านเศรษฐกิจและฐานะทางสังคม ทำให้ธุรกิจการค้าประเวณีแอบแฝงมากับธุรกิจประเภทอื่นๆ เช่น การเปิดร้านอาหารหรือร้านเสริมสวยบังหน้า แต่เบื้องหลังการค้าประเวณี จะเห็นได้ว่าตราบดีที่สังคมยังเป็นสังคมทุนนิยม คนในสังคมยังแข่งขันกันทางด้านเศรษฐกิจ ตรานั้นการค้าประเวณีก็จะยังอยู่กับประเทศไทยไปอีกนาน

ผู้วิจัยได้เขียนเป็นแผนภูมิเพื่อแสดงให้เห็นพัฒนาการการค้าประเวณีเด็กและหญิงในอดีต ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 3.1 พัฒนาการการค้าประเวณีเด็กและหญิงไทยในอดีต

3.1.1.2 การค้ำนุษย์ของประเทศไทยในปัจจุบัน (ค้าหญิงและเด็ก)

สถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศไทยในปัจจุบันปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะต่อกลุ่มเด็กและหญิง เป็นปัญหาระดับโลกและได้แพร่ขยายมากขึ้น ซึ่งในระยะแรก ๆ มุ่งไปที่การเอารัดเอาเปรียบทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศที่มีต่อเด็ก โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับธุรกิจบริการทางเพศ ต่อมาปัญหาได้ขยายตัวเป็นการใช้แรงงานรูปแบบอื่น ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิ

มนุษยชน การบังคับขู่เข็ญ การทำร้ายร่างกาย จิตใจ การทำให้เสียอิสรภาพและศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์ ลักษณะเหล่านี้ถือเป็นการ "ค้าทาส" ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ที่ประสบปัญหาการค้ามนุษย์และตกอยู่ในสถานะ 3 สถานะ คือ

1. เป็นประเทศต้นทาง มีการนำคนจากพื้นที่ชนบทชุมชนชาวไทยภูเขา หรืออื่น ๆ
2. ส่งไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. เป็นประเทศทางผ่าน กระบวนการค้ามนุษย์ใช้เป็นทางผ่านพาดคนจากประเทศพม่า ลาว จีน เขมร ฯลฯ ไปยังประเทศอื่น ๆ

ปัญหาการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศในประเทศไทย ปัจจุบันพบว่ามิได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะภายในประเทศเท่านั้น ผู้ประกอบการ โดยอาศัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้เสนอขายการท่องเที่ยวทางเพศแก่ลูกค้าต่างชาติ เนื่องจากธุรกิจการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศเป็นธุรกิจที่ให้ค่าตอบแทนสูง และจากการที่ค่าตัวของเด็ก ๆ ในชนบทสูงขึ้นและอุปทานมีน้อยลง อีกทั้งเอเย่นต์จัดหาคะต้องระมัดระวังเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนที่คอยดูแลสวัสดิการป้องกัน และปราบปรามการล่อลวงเด็ก ธุรกิจการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศของไทยในปัจจุบันได้กลายเป็นธุรกิจข้ามชาติข้ามพรมแดนไปถึงประเทศเพื่อนบ้าน มีการ กวาดต้อนซื้อและหลอกลวงเด็กจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า ญวน และจีน หรือแม้แต่ผู้หญิงจากประเทศตะวันตกให้ทำการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ และถูกบังคับภายหลังจากการถูกหลอกลวงมา และในประเทศไทยเอง นอกจากเด็กหญิงเด็กชายไทยแล้ว ยังได้มีกระบวนการจัดหาเด็กหญิงชนกลุ่มน้อยพวกชาวเขาเผ่าอี๋ก้อ ชาวไทยใหญ่ และชาวพม่านำไปส่งตามช่องต่าง ๆ ในภาคเหนือจรดใต้ เช่น เชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร และหาดใหญ่ เป็นต้น

ประเทศไทยเป็นทั้งแหล่งที่มา โดยเป็นประเทศต้นทางส่งผู้หญิงและเด็กไปยังประเทศญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกาเหนือ แอฟริกาใต้ ออสเตรเลีย และภูมิภาคอื่น ๆ เป็นประเทศทางผ่าน - โดยผู้หญิงและเด็กจากจีนหรือประเทศอื่น ๆ ส่งผ่านประเทศไทย เพื่อไปทำงานผิดกฎหมายในประเทศอื่น และเป็นประเทศผู้รับ โดยผู้หญิงและเด็กจากประเทศจีน , ลาว , กัมพูชา , เวียดนาม และพม่า และเมื่อเร็ว ๆ นี้ จากยุโรป เช่น รัสเซีย เพื่อเข้ามาทำงานขายบริการทางเพศและงานผิดกฎหมายอย่างอื่นในประเทศไทย (Vittit Muntarbhorn, 1997)

ในขณะที่มีการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาโสเภณีเด็กในประเทศไทย ทำให้ดูเหมือนว่าการขายบริการทางเพศของเด็กไทยจะลดจำนวนลงในบางกรณี แต่ปัญหาการค้าหญิงและเด็กข้ามเขตแดน เพื่อการขายบริการทางเพศในประเทศไทยกลับเพิ่มจำนวนมากขึ้น (K.Archavanitkul and P. Kersawang, 1997) กลายเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลต้องตระหนัก เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รากฐานเกี่ยวกับทัศนคติทางสังคม ทำให้เป็นการยากที่จะนำกฎหมายที่เหมาะสม ไปใช้ในการขจัดปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือกันในการพยายามที่จะแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งรัฐบาลจะต้องแสดงให้เห็นว่าจะต้องไม่มีโสเภณีเด็ก หรือโสเภณีที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่มีการแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี และไม่มีการค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ

อย่างไรก็ดี สถานการณ์ก็ยังคงน่าเป็นห่วง และการค้าหญิงและเด็กก็มีวัตถุประสงค์หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการค้าหญิงและเด็กเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม เช่น ขโมย , โจร, เพื่อขายยาเสพติด หรือเพื่อเป็นขอราน การค้าหญิงและเด็กเพื่อบริการทางเพศ เพื่อค้าประเวณีและใช้แรงงาน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ โดยมากมาจากประเทศจีน พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม มายังประเทศไทย การค้าหญิงและเด็กจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ ซึ่งเอเจนต์ชาวต่างชาติ หรือบางกรณีก็เป็นคนไทยด้วยกันเองจะหลอกลวงโดยการให้สัญญาว่าจะหางานที่ได้เงินดี ๆ ให้ทำให้ต่างประเทศ, ประเทศกำลังพัฒนาในทวีปเอเชีย, ยุโรป และอเมริกาเหนือ เมื่อผู้หญิงและเด็กเหล่านี้เดินทางถึงต่างประเทศ พาสปอร์ตและตั๋วเครื่องบินที่เกี่ยวกับก็จะถูกนายจ้างยึดไว้ จนในที่สุดก็จะถูกบังคับให้ใช้หนี้ด้วยการค้าประเวณี (Vitit Muntarbhom, 1997)

พัฒนาการการค้าประเวณีในปัจจุบัน ปัจจุบันนี้การค้าประเวณีมีการสลับซับซ้อน ลำดับเป็นทวีคูณ ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมมากขึ้น บางครั้งองค์กรดังกล่าวยังเป็นเครือข่ายโยงใยระดับประเทศและระดับภูมิภาค จนถึงระดับโลกอันเป็นการกระทำที่ท้าทายอำนาจรัฐและกฎหมายเป็นอย่างยิ่ง

แม้เวลาจะผ่านไปเป็นสิบปี แต่หญิงไทยยังคงถูกหลอกไปยังต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์การค้าประเวณีของหญิงไทยที่จะเข้าข่าย “การค้าหญิง” มิได้จำกัดอยู่เพียงการเข้ามาเพื่อกิจการค้าบริการทางเพศ แต่รวมถึงเพื่อการแต่งงานและเป็นแรงงานด้วย ในปัจจุบันการเดินทางเข้ามาค้าบริการทางเพศของหญิงไทยจะมาโดยผ่านกระบวนการนำพาที่เรียกกันว่าผ่านคอนแทร็ก (Contract) คือ สัญญาจ้างงาน กระบวนการนำพาจะจัดเอกสารต่าง ๆ เพื่อการขอวีซ่าให้ผู้หญิงเดินทางเข้าประเทศในฐานะนักท่องเที่ยวเมื่อมาถึงก็จะหาผู้ชายต่างชาติที่มีสิทธิพำนักให้แต่งงานแต่จะเป็นการแต่งงานเพียงในนามเพื่อให้ผู้หญิงสามารถได้สิทธิพำนักอยู่ใน

ต่างประเทศเท่านั้น ผู้หญิงต้องทำงานในสถานประกอบการของผู้ที่จัดหาหาให้ จนกว่าจะใช้หนี้ แทร็กหมดจึงสามารถที่จะย้ายไปทำงานตามที่ตนต้องการ

ผู้หญิงส่วนมากจะรู้ล่วงหน้าตั้งแต่ในประเทศไทยแล้วว่าต้องมาทำอะไร นั่นคือสมัครใจที่จะทำงานนี้ แต่บางส่วนก็ไม่รู้แน่ชัด หลายรายถูกชักชวนให้มาทำงานโดยบอกว่าให้มาทำงานในร้านอาหารไอเกะ มาเป็นบริกร แต่พอมาถึงแล้วกลายเป็นบาร์และต้องขึ้นห้องกับแขก กลุ่มหลังนี้มักจะทำงานบริการนี้แบบตกกระไดพลอยโจน โดยทั่วไปแม้ว่าการใช้กำลังความรุนแรง บังคับจะไม่ค่อยปรากฏให้เห็นแต่ผู้หญิงก็มักจะเอาเปรียบเรื่องค่าแรง การแต่งงาน ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา สถิติการแต่งงานระหว่างหญิงไทยกับชายเยอรมันยังคงรองอันดับ 3 รองจากหญิงจากประเทศในยุโรปตะวันออก ซึ่งให้เห็นว่าการเดินทางของหญิงไทยเพื่อเข้ามาแต่งงานยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการแต่งงานที่อาจจัดว่าเข้าข่าย “การค้าหญิง” คือผ่านบริษัทจัดหาคู่ ซึ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของธุรกิจอินเทอร์เน็ตโดยมีเว็บไซต์ให้บริการจัดหาคู่ มีลักษณะการทำงานเช่นเดียวกับบริษัทจัดหาคู่ในช่วงที่ผ่านมา

อีกประเภทหนึ่งของการจัดหาคู่คือการจัดบริการหาคู่ในลักษณะส่วนตัวที่ยังไม่ได้อยู่ในรูปบริษัทแต่ก็เป็นไปโดยหวังผลกำไร ผู้ที่จัดบริการประเภทนี้มักเป็นหญิงไทยที่แต่งงานกับชายเยอรมันซึ่งมักจะเป็นผู้ที่เคยเดินทางผ่านหนทางสายเดียวกันนี้มาก่อน โดยจะทำงานประสานกับญาติและเพื่อนของคนในหมู่บ้านในประเทศไทย เพื่อชักชวนหาหญิงสาวที่สนใจ ผู้จัดหาจะจัดทำเอกสารเพื่อการขอวีซ่าเข้าประเทศในฐานะนักท่องเที่ยว เมื่อผู้หญิงเดินทางมาถึงก็จะนำลงในหนังสือพิมพ์ประกาศหาคู่ และช่วยเหลือในการติดต่อเลือกชายหนุ่มเพื่อการแต่งงานต่อไป ส่วนราคาในการติดต่อ (แทร์ก) ในปัจจุบันนี้ระหว่าง 150,000-300,000 บาท ในบางรายนอกจากค่านายหน้าแล้ว ผู้หญิงต้องจ่ายค่าเดินทางเองด้วย แรงงานในอดีตที่ผ่านมาประเด็นแรงงานไทยในเยอรมนีไม่ค่อยจะมีการกล่าวถึงกันเท่าใดนัก ทั้งนี้อาจเนื่องจากตัวเลขของแรงงานที่ไม่สูงนักหรือเป็นไปได้ว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จอื่นไม่มีโอกาสได้นำปัญหามาหารือกับหน่วยงาน ทำให้ประเด็นปัญหาไม่เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง ในปัจจุบันปัญหาแรงงานไทย (ทั้งที่เป็นพ่อครัวแม่ครัว และบริกร) ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมก็ยังมีอยู่อันได้แก่เจ้าของร้านไม่ทำตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น จ่ายค่าแรงไม่เหมาะสม ต้องทำงานเกินเวลา ฯลฯ การเอาเปรียบด้านแรงงานอีกประเภทหนึ่งที่พบในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา คือการเข้ามาด้วยวีซ่าที่เรียกว่าโอแปร์ (au pair) หรือที่คนไทยเรียกกันว่าวีซ่ามาเลี้ยงเด็ก การเข้ามาเป็น au pair คือการเข้ามาศึกษาภาษาโดยที่มีครอบครัวรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้โดยมีเงื่อนไข จะต้องเข้ามาเป็นที่เลี้ยงเด็กให้แก่ครอบครัวที่ทำเรื่องรับรองและครอบครัวต้องจัดที่พัก จัดหาโรงเรียนภาษาและต้องให้เงินติดกระเป๋าด้วย ปัจจุบันมีหญิงไทยซึ่งส่วนมากมักจะมิอาชุน้อยเข้ามาด้วยวีซ่านี้ ผู้ชักชวนมักจะเป็นญาติพี่น้องคนรู้จัก ปัญหาที่พบก็คือ

เมื่อมาถึงแล้วไม่ได้มีหน้าที่เลี้ยงเด็กอย่างเดียวแต่ต้องทำงานอื่น ๆ เช่น งานบ้าน รวมทั้งบางรายถูกใช้ให้ทำงานในสถานประกอบการของครอบครัวที่มาอาศัยอยู่ด้วยเช่นในร้านอาหาร ไม่มีโอกาสได้เรียนภาษา บ่อยครั้งก็ต้องทำงานต่าง ๆ โดยไม่ได้เงินติดกระเป๋าตามที่สัญญาไว้ วิชาลักษณะ au pair จึงถูกใช้เป็นหนทางเพื่อนำเข้าแรงงานราคาถูก (ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือนตุลาคม 2547)

รูปแบบการขายบริการทางเพศได้พัฒนาไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จากรูปแบบดั้งเดิม คือช่อง ซึ่งเป็นสถานบริการทางเพศโดยตรง ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ก็ได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นธุรกิจของสถานเริงรมย์ต่างๆ โดยเบื้องหลังมีบริการทางเพศควบคู่ไปอย่างเป็นล่ำเป็นสันและในปัจจุบันบริการทางเพศดังกล่าวได้ก้าวขึ้นสู่การบริการในรูปแบบของสังคมนีระดับ (จงจิตต์ โสภณคณาภรณ์, 2538 หน้า 94) ฉะนั้นไม่ว่าจะเป็นไนท์คลับ เลานจ์ ผับ คาราโอเกะ หรือเมมเบอร์คลับ จึงเป็นการพัฒนารูปแบบของสถานเริงรมย์ไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่ารูปแบบของการบริการทางเพศจากอดีตจนถึงปัจจุบันพอจะแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ (สำเร็จ แสงชื่อและสมชัย จิรโรจน์วัฒน์, 2537)

1. แบบพื้นฐานหรือแบบที่เปิดเผยมโดยตรง ได้แก่ พวกที่อยู่ในสำนักโสเภณีหรือช่อง อยู่ตามโรงแรม พวกเตร็ดเตร่ตามสถานที่สาธารณะ
2. พวกที่แอบแฝงตามสถานบริการหรือสถานเริงรมย์ต่างๆ
3. แบบอิสระหรือแบบพิเศษ เช่น เมียเช่า นางทางโทรศัพท์ นักเรียนนักศึกษา และพวกที่เดินทางไปขายบริการทางเพศในต่างประเทศ

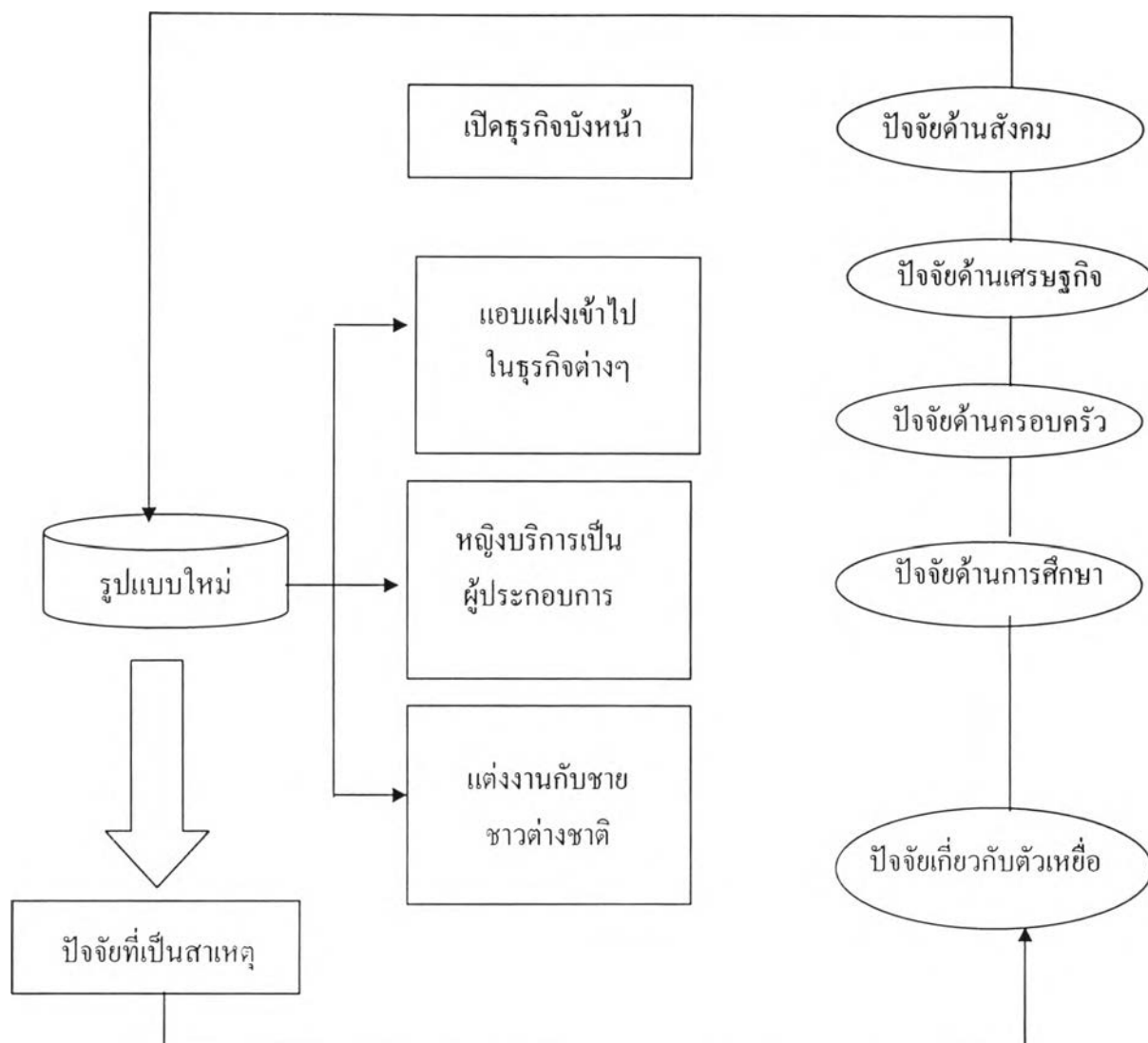
การวิเคราะห์พัฒนาการการค้ามนุษย์ของเด็กและหญิงไทย

ปัญหาอาชญากรรมกรรมค้าประเวณีในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนสภาพจากในอดีตที่มีผู้ประกอบการเพียงไม่กี่คน มาเป็นการประกอบอาชญากรรมในรูปขององค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) หรือกระบวนการค้าประเวณี ซึ่งนอกจากจะประกอบอาชญากรรมภายในประเทศแล้ว ยังขยายขอบข่ายการกระทำความผิดไปอย่างกว้างขวางครอบคลุมถึงอาชญากรรมระหว่างประเทศ ในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งนี้หญิงไทยที่สมัครใจค้าประเวณีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีจำนวนไม่น้อยที่ถูกบังคับและหลอกลวงให้ค้าประเวณี มีการกวาดต้อนซื้อและหลอกลวงเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านและจากประเทศไทยด้วย เช่น ลาว เขมร พม่า ญวน และจีน หรือแม้แต่ผู้หญิงจากประเทศตะวันตกให้ทำการค้าประเวณีโดยไม่สมัครใจ ยังได้มีกระบวนการจัดหาเด็กหญิงชนกลุ่มน้อยพวกชาวเขาเผ่าอีก็้อ ชาวไทยใหญ่ และชาวพม่านำไปส่งตามช่องต่างๆ ใน

ภาคเหนือจรดใต้ เช่น เชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร หาดใหญ่และยังถูกส่งออกไปยังต่างประเทศด้วย เช่น ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ จีน ไต้หวันฮ่องกง เป็นต้น

เมื่อรัฐบาลมีการป้องกันและปราบปรามกระบวนการค้าประเวณีอย่างหนัก กระบวนการดังกล่าวจึงได้เปลี่ยนรูปแบบการประกอบการ เป็นการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการเปิดธุรกิจที่ถูกกฎหมายบังหน้าให้เห็นได้ชัดเจนคือ การจัดทำเป็นบริษัทหรือนายหน้า จัดหางานให้หญิงสาวไปทำงานต่างประเทศ โดยนำปัจจัยด้านเศรษฐกิจมาเป็นตัวล่อล่อ ซึ่งผู้ที่ตกเป็นเหยื่อส่วนใหญ่จะเป็นเหยื่อกลุ่มเดิม คือ หญิงสาวที่เป็นแรงงานระดับล่างของสังคม ขาดการศึกษา มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจต่ำ และขาดการปกป้องตนเอง นอกจากนี้ยังมีหญิงบริการที่สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการดังกล่าวด้วย ถึงขั้นลงทุนแต่งงานกับชาวต่างชาติหรือถูกหลอกให้แต่งงานกับชาวต่างชาติ เพื่อจะได้เดินทางเข้าออกประเทศอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้มีหญิงไทยถูกหลอกไปขายต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ตามที่ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง กล่าวว่าการขายดินเป็นเพียงการขายแรงงานราคาถูกมาสู่แหล่งทุน ซึ่งส่งผลให้เกิดการขูดรีดข้ามพื้นที่ ทำให้การพัฒนาทุนนิยมที่ไม่ทัดเทียมกันขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นสิ่งที่นายทุนจ้างค่าจ้างเพื่อซื้อคือ “พลังแรงงาน” หรือซื้อสิทธิที่จะควบคุมศักยภาพในการทำงานของคนภายในจำนวนชั่วโมงที่กำหนด ซึ่งมาร์กซ์เรียกการจ่ายค่าจ้างให้คนงานเพื่อซื้อพลังงานว่า “มูลค่าในการแลกเปลี่ยน” (Exchange Value) หญิงสาวจึงเปรียบเสมือนแรงงานที่ถูกซื้อขายในตลาดแรงงานระดับล่างของสังคมที่มีความขัดแย้งตามทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ (1818 – 1883)

ผู้วิจัย ได้เขียนแผนภูมิแสดงพัฒนาการการค้าประเวณีเด็กและหญิงของประเทศไทย ดังนี้

แผนภาพที่ 3.2 พัฒนาการการค้าประเวณีเด็กและหญิงของประเทศไทยปัจจุบัน

3.2 การเชื่อมโยงการค้าประเวณีเด็กและหญิงของไทยกับกระบวนการค้ามนุษย์ในแหล่งต่างๆ ของโลก

3.2.1 สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กในประเทศเพื่อนบ้าน

ในประเทศกัมพูชา จากรายงานของกระทรวงกลาโหม ในปี 2542 และจากการสำรวจโดย องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International of Migration) ซึ่งให้เห็นว่า มีการนำหญิงชาวเวียดนามเข้ามาค้าในกัมพูชาและมีการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ เช่น ประเทศไทย ส่องกง มาเลเซีย เพื่อขายบริการทางเพศ จากรายงานพบว่ามีชาวกัมพูชาที่ถูกลอบเข้า

เมือง (Undocumented Cambodians) มาประเทศไทย จำนวน 88,000 คน และ 7,000 คนในเวียดนาม ในปี 2544 แต่ละเดือนมีชาวกัมพูชา ถูกส่งกลับจากประเทศไทยไปยังกัมพูชา จำนวน 1,650 คน ร้อยละ 50 เป็นหญิงและเด็ก (ดรัสวัต เลอวงส์รัตน์ , พ.ศ.ท. 2549)

3.2.2 รูปแบบการโยกย้ายถิ่นฐานในแถบลุ่มน้ำโขง

ประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางของการย้ายถิ่นจากหลายๆประเทศในแถบลุ่มน้ำโขง เช่นชาวเวียดนามอพยพโดยผ่านทางกัมพูชา และตอนใต้ของประเทศจีน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือ ซึ่งอพยพจากจีน เวียดนาม เข้ามายัง ลาว และกัมพูชา

สาเหตุหลักของการอพยพเนื่องจาก การพัฒนาที่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน (Uneven pattern of development)ภายในภูมิภาคนี้ และอัตราการเพิ่มของประชากรวัยเจริญพันธุ์ของประเทศ ไทยที่ลดลงทำให้เด็กกลายเป็นสินค้าหายาก (Scarce commodity) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศ กัมพูชาและลาว

ลักษณะสำคัญของการอพยพภายในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเช่น

1. การเคลื่อนไหวของผู้อพยพส่วนใหญ่ตามแนวชายแดน
2. การอพยพส่วนใหญ่ เป็นการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย
3. ผู้อพยพส่วนใหญ่มาจากชนบท เพื่อเข้ามาอยู่ในเมือง (Urban agglomerations)
4. ผู้อพยพมีตั้งแต่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น ทั้งเพศชาย และเพศหญิง
5. การอพยพข้ามพรมแดนเพิ่มขึ้นเนื่องจากการพัฒนาด้านการสื่อสาร กระแสโลกาภิวัตน์ และอาศัยเครือข่ายกลุ่มเพื่อนและญาติที่อพยพเข้าไปก่อนหน้านี้ (Evolving friendship and kin networks)
6. วิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 มีผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อทิศทางการอพยพในภูมิภาคนี้

3.2.3 การค้าหญิงและเด็กในแถบลุ่มน้ำโขง

ประเทศไทยและประเทศกัมพูชาเป็นประเทศปลายทางของผู้ถูกนำมาค้า ข้ามพรมแดนการค้าหญิงและเด็ก มีการเอารัดเอาเปรียบอย่างหลากหลาย โดยส่วนใหญ่เป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและนอกจากนี้ยังพบว่ามีการใช้แรงงานในบ้าน ขอตาน ค่าประเวณีและ การทำงานรับจ้างในภาคเกษตรตามฤดูกาล (ดรัสวัต เลอวงส์รัตน์, 2549) ในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ กัมพูชา พบว่าเด็กส่วนใหญ่ที่ถูกนำมาค้ามาจากชนบท จะตกอยู่ในอุตสาหกรรมทางเพศในพนมเปญ และสีหนุวิลล์

(Sihanoukville) มีจำนวนประมาณ 17,000 คน นอกจากนี้ยังถูกนำมาค้าในประเทศไทยเพื่อเป็นขอรานหรือค้าประเวณี โดยส่วนใหญ่พบว่า เป็นเด็กชาย เด็กกำพร้าประมาณ 500 คนทำงานให้แก่กลุ่มอาชญากรรมในประเทศไทย ในส่วนประเทศจีน(มณฑลยูนนาน) พบว่าการค้ามนุษย์เกิดขึ้นอย่างมากจากมณฑลยูนนาน ไปยังเมืองศูนย์กลางอื่นๆหรือไปชายฝั่งทางตะวันออกของจีน จากปี 2538-พฤษภาคม 2543 มีการค้าหญิงและเด็กมีจำนวนทั้งสิ้น 3,230 คดี (เกี่ยวข้องกับหญิงและเด็ก 6,543 ราย) ทั้งหมดนี้ถูกนำมาค้าโดยผู้ค้าที่ถูกจับกุมจำนวน 7,752 ราย โดยมาจากกลุ่มและองค์กรค้าหญิงและเด็กทั้งสิ้น 923 แห่ง ในปี 2543 กรมตำรวจแห่งมณฑลยูนนานดำเนินคดีค้ามนุษย์จำนวน 1,839 คดี โดยช่วยเหลือหญิงที่ถูกนำมาค้า 2,247 ราย และเด็กที่ถูกนำมาค้า 312 ราย จากการประเมินขั้นต้นของเขตปกครอง 2 แห่งในมณฑลยูนนาน (Rapid assessment in 2 of Yunnan Province counties by YPSB) พบว่า เมื่อปี พ.ศ.2543 หญิงและเด็กจำนวน 1,121 ราย อพยพออกนอกเขตไปหางานทำหรือข้ามพรมแดนไปประเทศอื่น เช่น ประเทศไทย พม่า หรือมาเลเซีย โดยส่วนใหญ่ (1,041 ราย)มีอายุระหว่าง 15- 30 ปี และร้อยละ 36.4 จากจำนวน 1,121 คน อายุน้อยกว่า 18 ปีในส่วนใหญ่วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่ถูกพามาจากมณฑลยูนนาน โดยผ่านทางลาว พม่าจะถูกนำมา ค้าประเวณีในประเทศไทย

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เด็กลาวจำนวนน้อยถูกนำมาค้าจากชนบทสู่เมือง (เฉพาะอย่างยิ่งเวียงจันทน์) กระแสการค้ามนุษย์ข้ามพรมแดนเข้ามาประเทศไทยจากเขตประชากรหนาแน่นตามริมฝั่งแม่น้ำโขง คนเหล่านี้ถูกนำมาค้าเพื่อเป็นโสเภณี ทำงานรับใช้ในบ้าน และทำงานภาคเกษตรตามฤดูกาล จากรายงานขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ โครงการ ILO/IPEC พบว่า มีผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเข้ามาประเทศไทยจำนวน 45,215 คน(ในจำนวนนี้เป็นหญิง 21,687 คน) ผู้เสียหายชาวจีนถูกลักลอบข้ามพรมแดนผ่านทางลาว และพม่า เพื่อเข้ามาประเทศไทย

ประเทศเวียดนาม เด็กที่ถูกนำมาค้า จากชนบท โดยส่วนมากถูกส่งไปเมืองโฮจิมินห์ (HCMC) และฮานอย เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ในปี 2538 พบว่าร้อยละ 11.4 ของโสเภณีมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีงานวิจัย เมื่อไม่นานมานี้รายงานอย่างต่อเนื่องว่า มีโสเภณีจำนวน 200,000 คน ในเวียดนามโดยร้อยละ 7-11 ของจำนวนดังกล่าวเป็นเด็ก หญิงและเด็กจากเวียดนามตอนเหนือถูกนำไปค้าที่ประเทศจีน เพื่อการแต่งงาน (ข้อสังเกต เป็นผลมาจากนโยบายที่ให้ประชาชนมีลูกคนเดียว (One child policy) ส่งผลให้มีผู้หญิงจำนวนน้อย) หมายเหตุ น่าจะเป็นผลจาก Gender discrimination มากกว่า ส่วนหญิงและเด็กจากเวียดนามตอนใต้ จะถูกนำไปค้าที่ประเทศกัมพูชาเพื่อเป็นโสเภณี นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กหญิงจากเวียดนามได้อย่างต่ำ 3,000 คน ถูกนำมาค้าที่กัมพูชา เพื่อนำมาเป็นโสเภณี ที่อายุน้อยกว่า 15 ปี มีมากกว่าร้อยละ 15

ประเทศไทย โดยส่วนมากเป็นหญิงจากภาคเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเข้ามาเพื่อเป็นโสเภณี การที่มีโครงการส่งกลับผู้ติดเชื้อเอดส์ และการขยายโอกาสทางการศึกษา ในประเทศไทย นำไปสู่การลดลงของจำนวนหญิงไทยที่เข้าสู่การขายบริการทางเพศ ดังนั้น ชนกลุ่มน้อย ชาวไทยภูเขา จึงเป็นเป้าหมายของการค้ามนุษย์ ส่วนใหญ่เพื่อนำมาเป็น โสเภณีและแรงงานรับใช้ภายในบ้าน

จากการสำรวจประจำปีของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2542 พบว่า มีแหล่งค้าประเวณี 8,431 แห่ง พบโสเภณี (Confirmed sex worker) ทั้งหมด 69,139 คน โดยร้อยละ 95.5 เป็นหญิง และมีลูกจ้างทำงานในสถานที่เหล่านี้ซึ่งอาจจะเป็นโสเภณีหรือไม่ก็ได้ จำนวน 45,661 คน ตัวเลขที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นตัวเลขที่ต่ำกว่าความเป็นจริงซึ่งพบผู้ค้าประเวณีสมัครเล่นจำนวนมาก รายงานเก่าของปี พ.ศ.2537 โดย ONCWA น่าจะใกล้เคียงความจริงกว่า อ้างว่ามี โสเภณีประมาณ 150,000-200,000 คน โดยเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 15- 20 หรือประมาณ 22,500-40,000 คน มีโสเภณีเด็กชายมีจำนวนเพิ่มขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่มีการค้าบริการทางเพศและเป็นประเทศผู้รับ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในภูมิภาคนี้ ผู้ที่ถูกนำมาค้าโดยส่วนใหญ่เป็นชาวพม่า มี ส่วนน้อยที่มาจากประเทศลาว และจีน (มณฑลยูนนาน) ในอนาคตคาดว่ามิโสเภณีต่างชาติในประเทศไทยจำนวนประมาณ 16,423 คน โดยร้อยละ 30 มีอายุน้อยกว่า 18 ปี มากกว่าร้อยละ 75 ของโสเภณีเหล่านี้ เริ่มค้าบริการทางเพศก่อน อายุ 18 ปียังพบว่าหญิงและเด็กราว 80,000 คน ถูกนำมาค้าประเวณีในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2533 ส่วนในปี 2539 ประมาณการว่ามีแรงงานเด็กต่างด้าว 194,180 คน ทำงานในประเทศไทย ร้อยละ 70 เป็นเพศชาย ส่วนมากมาจากพม่า ลาว กัมพูชา แรงงานเด็กเหล่านี้ทำงานถูกใช้งานเสี่ยงอันตรายในสถานก่อสร้าง ร้านค้า (Small shop) โรงงาน หรือใน คริวเรือ น ปรากฏการณ์ด้านแก๊งค์ขบวนการในไทยส่วนมากเป็นเด็กที่ขบวนการที่เป็นเด็กต่างชาติ ถูกนำมาค้าจากประเทศกัมพูชา พม่า และบังคลาเทศ เมื่อปี 2540 พบว่ามีเด็กขบวนการต่างชาติ 763 คน และต่อมามีปี 2542 พบว่ามีเพิ่มขึ้นเป็น 1,062 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 40% ข้อค้นพบจากรายงานขององค์กร Save the Children Fund UK ได้บ่งชี้ว่า เด็กที่ถูกนำมาค้าเพื่อใช้แรงงานในคริวเรือในประเทศไทย มาจากประเทศพม่าและลาว ซึ่งในรายงาน คาดว่าเป็นตัวเลขที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ประเด็นทั่วไปในแถบลุ่มน้ำโขง นอกจากนี้ชนกลุ่มน้อย ชาวเขา แรงงานอพยพที่ไม่มีเอกสารแสดงตน (Undocumented migrant worker) บุคคลไร้สัญชาติ (Stateless people) เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ถูกนำมาค้า เพื่อใช้แรงงาน เป็นที่น่าสังเกตว่าการค้ามนุษย์โดยหมู่เชื้อชาติต่างๆโดยผ่านเครือข่ายที่เป็นเพื่อนหรือญาติ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่นชาวลาวในประเทศไทย ชาวพม่าในภาคเหนือ สำหรับปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูดโดยทั่วไปได้แก่ ความยากจน ภาระหนี้สิน ขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาครอบครัว (Dysfunction family) ขนาดของครอบครัว การแตกแยก

ของชุมชน ความน่าเชื่อถือของหมู่บ้าน การศึกษากันทางสังคมเป็นปัจจัยหลักที่ตรงข้ามกับลัทธิบริโภคนิยมเสน่ห์ของเมืองและการเพิ่มโอกาสในชีวิตที่เป็นปัจจัยคู่

เทคนิคและวิธีในการที่เด็กและหญิงไทยถูกบังคับค้าประเวณี เพื่อเชื่อมโยงกับประเทศปลายทางของประเทศไทย

การส่งหญิงไทย (ประเทศต้นทาง) ไปค้าบริการยังประเทศปลายทาง มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นและใช้เทคนิคกลไกปิดบังหรืออำพรางการเดินทางเข้าไปทำงานหรือแสดงหลักฐานเป็นหญิงที่สมรสแล้วเดินทางไปเป็นนักท่องเที่ยวกับเพื่อน เมื่อถึงประเทศปลายทางแล้วก็จะมียุทธศาสตร์หรือองค์กรข้ามชาติเข้ามารับหรือบังคับให้ค้าประเวณีด้วยสมัครใจหรือถูกบังคับก็ตามซึ่งปรากฏอยู่ตามสื่อมวลชนหรือหน้าหนังสือพิมพ์อยู่หลายฉบับ เช่น กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กเยาวชนและสตรี (ปดส.) จับแก๊งค้ำมนุษย์ เผยว่าจดทะเบียนสมรสกับสาวเพื่อขอวีซ่าพาส่งขายตัวนอกประเทศ มีสาวตกเป็นเหยื่อกว่า 50 ราย และมีการจดทะเบียนสมรสมาแล้วหลายครั้ง (ปดส.จับแก๊งค้ำมนุษย์: คมชัดลึกออนไลน์, 25 สิงหาคม 2548, www.komchadluek.net) และทางประเทศมาเลเซียได้ส่งผู้หญิงไทยซึ่งถูกลงไปบังคับให้ค้าประเวณีที่เมืองยะโฮว โคตาบรู ประเทศมาเลเซีย จำนวน 27 คน กลับมายังประเทศไทย โดยมีหญิงไทยเป็นผู้เสียหายบางส่วนเข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี (ปดส.) ว่าถูกคนไทยหลอกไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟได้ค่าจ้างเดือนละ 12,000 บาท แต่เมื่อเดินทางไปถึงกลับถูกบังคับให้ไปค้าประเวณีและมีหญิงสาวทั้งชาวไทย พม่า อินโดนีเซีย ถูกหลอกให้ค้าประเวณีกว่า 50 คน และต้องรับแขกตลอดคืน หากไม่ยอมจะถูกทุบตีและอดอาหาร (มติชนออนไลน์, วันที่ 5 มิถุนายน 2548, www.matichon.co.th)

การวิเคราะห์การเชื่อมโยงการที่เด็กและหญิงไทยถูกบังคับค้าประเวณีกับกระบวนการค้ำมนุษย์ในแหล่งต่างๆ ของโลก

จากการรวบรวมข้อมูลและศึกษาวิจัยโดย ดร.สวัต เลอวงส์รัตน์, 2549 หน้า 53 -56 กระบวนการค้าประเวณีที่เชื่อมโยงเครือข่ายหรือใช้ประเทศไทยเป็นประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง ส่วนใหญ่จะเป็นประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือในแถบเอเชีย อาทิ เช่น ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม จีน ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น หรือบางประเทศในแถบยุโรป ได้แก่ ประเทศอเมริกา ฝรั่งเศส รัสเซีย เป็นต้น จากรายชื่อของประเทศเครือข่ายก็ยังมีประเทศใดที่เป็นประเทศเป็นเหยื่อมากที่สุด ประเทศใดที่เป็นประเทศที่ต้องการแรงงานของหญิงค้าประเวณี ได้จำแนกได้ดังนี้

ประเทศที่มักตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าประเวณี ได้แก่ ประเทศไทย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม มาเลเซีย เป็นต้น

ประเทศที่เป็นประเทศปลายทางที่ต้องการหญิงค้าประเวณี ได้แก่ ประเทศ สิงคโปร์ มาเลเซีย ฮองกง ญี่ปุ่น ไต้หวัน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ 8 กรณีศึกษา และประสบการณ์ของผู้วิจัย จะเห็นได้ว่า ประเทศที่ตกเป็นเหยื่อมักเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ส่วนที่ ประเทศกำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วจะเป็นประเทศปลายทางของการขนส่งหญิงค้าประเวณี มีความ ต้องการแรงงานด้านนี้มาก และมีทุนนิยมทางสังคมสูง ทำให้ธุรกิจแอบแฝงหรือธุรกิจประเภทนี้ ได้รับความนิยมนับเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาดังกล่าว กระบวนการที่เด็กและหญิงไทยถูกบังคับค้าประเวณีมีวิธี ในการดำเนินการดังนี้

1. ขยายวงกว้างครอบคลุมหลายประเทศ ทำให้ยากต่อการป้องกันและปราบปราม เพราะตัวแทนจำหน่ายหรือผู้เป็นนายหน้ามีอยู่อย่างกระจัดกระจายและมีความลับ ซ่อนซ่อน
2. มีช่วงระยะเวลาในการกระทำผิดสั้น และไม่ใช่ว่าทาง การ ไปจนถึงธุรกิจขนาดใหญ่หรือองค์กรอาชญากรรมขนาดใหญ่
3. มีแหล่งกำเนิดกระบวนการค้าหญิงในเอเชีย และเชื่อมโยงกับเครือข่ายใน ประเทศต่างๆ ทั้งแถบเอเชียด้วยกันและทางยุโรปตะวันตกและ โซเวียต (เดิม) และอเมริกาใต้
4. มีรูปแบบการดำเนินการอย่างแบบล โดยดึงเอาคนในประเทศนั้น ๆ ร่วมเป็น กระบวนการ หรือดึงให้เหยื่อร่วมเป็นผู้สมรู้ร่วมคิด และจัดตั้งหน่วยงานระดับท้องถิ่นในประเทศที่ เป็นแหล่งต้นทาง
5. ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางอพยพเดิม แต่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งซ้ารอบเพื่อมิ ให้ถูกจับกุมได้
6. ส่วนใหญ่กระบวนการค้าประเวณีใช้การบังคับขู่เข็ญ เช่น การลักพาตัว หรือ การข่มขืน รวมทั้งการล่อลวง หรือแม้กระทั่งการหลอกลวงให้เหยื่อยินยอมภายหลัง
7. กระบวนการค้าประเวณีมีการเชื่อมโยงใกล้ชิดกับอาชญากรรมระดับชาติ หรือ ระดับสากล เช่น นักการเมืองท้องถิ่น นายทุนเงินกู้ การพนัน การค้าของเถื่อน ยาเสพติด อาวุธและ การทุจริต หรือที่เรียกว่ากระบวนการค้ำนุษย์ครบวงจร

8. มักจะกระทำการได้ดิน และกฎหมายเข้าไม่ถึงหรือใกล้ชิดกับศูนย์อำนาจ เพราะมีนายหน้าหรือผู้ประกอบการขนาดเล็กเป็นสาขา จึงทำให้ไม่สามารถจับกุมผู้บงการได้

9. มีความชำนาญในการหลีกเลี่ยงการสืบหาและการจับกุม เนื่องจากบางครั้งมีเจ้าหน้าที่ของรัฐสมรู้ร่วมคิด หรือมีนักการเมืองที่มีอิทธิพลเป็นผู้อยู่เบื้องหลัง

10. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความสะดวกโดยการขนส่งและติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่าย

3.3 กลไกของภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไข กระบวนการที่เด็กและหญิงไทย ถูกบังคับค้าประเวณี

3.3.1 นโยบายและแผนระดับชาติของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการค้าเด็กและหญิงไทยภายในประเทศและข้ามชาติ

มีสาระสำคัญของนโยบายระดับชาติ ดังนี้ (ศรีสวัสดิ์ เลอวงส์รัตน์, 2549)

1. ขจัดการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติโดยเด็ดขาด
2. ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการคุ้มครองป้องกัน ปราบปรามและแก้ไข ปัญหาเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับ ชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ ทั้งในด้านกาป้องกัน คุ้มครอง พิเคราะห์สภาพร่างกายและจิตใจการจัดที่พักพิง การดำเนินการทางกฎหมาย การส่งกลับสู่ครอบครัวสู่ ประเทศภูมิลำเนา รวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ

3. ส่งเสริมให้มีการสร้างความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไข ปัญหาการค้าเด็กและหญิงระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับชาติ จนถึงระดับระหว่างประเทศที่สอดคล้องหลักการในอนุสัญญา ปฏิญญา พิธีสารหรือกฎหมาย ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดบุคคลและกลุ่มกระบวนการก่ออาชญากรรมการค้ามนุษย์

4. ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวในฐานะที่เป็น หน่วยงานของสังคม รวมทั้งครอบครัวที่มีเด็กและหญิงได้รับความรู้ ทำความเข้าใจเจตคติที่เกี่ยวกับ หญิงและมีความตระหนักในเรื่องสิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชน เพื่อลดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและ หญิง และเพื่อขจัดปัญหาการค้ามนุษย์รวมทั้งให้ความสำคัญในลำดับต่อการสนับสนุนให้ เด็ก หญิง ครอบครัว และประชาชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุก ๆ ด้าน โดยสนับสนุนขั้น พื้นฐาน เช่น การเข้าถึงบริการของรัฐอย่างเท่าเทียมกันและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้าน การศึกษา การฝึกทักษะการอาชีพและการมีอาชีพ พร้อมทั้งให้มีการพึ่งพาตนเองได้

5. ดำเนินการอย่างจริงจัง เข้มงวด และขจัดผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก และหญิงทั้งในรูปขององค์กรอาชญากรรม หรือในฐานะบุคคลและผู้ที่เอารัดเอาเปรียบในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งผู้ละเมิดทางเพศแก่เด็กและหญิง

สาระสำคัญของแผนงานระดับชาติ

1. มีนโยบายและกลไกทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศในการป้องกัน การช่วยเหลือคุ้มครอง การบังคับใช้กฎหมาย การปราบปราม รวมทั้งการส่งกลับ การบำบัดฟื้นฟูและการบูรณาการคืนสู่สังคมตลอดจนแก้ไขปัญหาและการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศ และข้ามชาติเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย อนุสัญญา และปฏิญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้าเด็กและหญิง

2. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ความรู้ ความตระหนักและทักษะในการปฏิบัติงานในทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ที่ดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามและไขปัญหาการค้ามนุษย์

3. ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

4. ช่วยเหลือคุ้มครองสิทธิภาพ ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และช่วยให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

5. ปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบตลอดจนดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีมาตรการปราบปรามเป็นพิเศษแก่ผู้กระทำผิดที่เป็นบุคคลหรือองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

6. สร้างเครือข่ายการประสานการดำเนินงาน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในการป้องกันปราบปรามและไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและระหว่างประเทศ

จากสาระสำคัญของแผนฯ ดังกล่าว เป็นลักษณะของแผนเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขเพื่อสร้างกลไก การประสานงาน และใช้เป็นแนวทาง สนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรที่ปฏิบัติงานในชุมชน ทั้งในระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับสากลให้มีความร่วมมือในการดำเนินการตามแผน และมีทิศทางเดียวกัน โดยน่านโยบายระดับชาติไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานที่สอดคล้องกับนโยบาย รวมทั้งการติดตามและประเมินผล

แผนนี้มี 2 ระยะ คือ

1. ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2546 – 2548)
2. ระยะ 6 ปี (พ.ศ.2546 – 2551)

แผนระดับชาตินี้จะประกอบด้วย 7 แผนหลัก ดังนี้

1. แผนการป้องกัน : จัดบริการทางสังคมอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐาน ส่งเสริมการศึกษา การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ ดำเนินมาตรการทางสังคมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมค่านิยม เจตคติ ศีลธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา (บวร = บ้าน, วัด, โรงเรียน) สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรชุมชน และมีมาตรการประสานความร่วมมือเชิงรุก โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ไปประสานงานกับหน่วยงานในต่างประเทศตามความเหมาะสมรวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในหน้าที่ระหว่างประเทศ
2. แผนการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครอง : ให้บริการ โดยจัดให้มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพในการดูแลคุ้มครองเบื้องต้น และมีความชัดเจนหรือมีขั้นตอนในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมบุคลากร โดยพัฒนาศักยภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง โดยสร้างระบบการประสานงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง ประสานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศปลายทางที่เด็กและหญิงไทยถูกนำไปค้าเพื่อให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง และดำเนินการประสานกับฝ่ายไทยอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายส่งเด็กและหญิงกลับคืนสู่ภูมิลำเนาและเครือข่ายป้องกันมิให้กลับเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์อีก และสนับสนุนให้มีการรวมตัวของประชาชน องค์กรประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคม
3. แผนการดำเนินงานทางกฎหมายและการปราบปราม : ผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กและหญิงอย่างจริงจัง และจะเกิดประโยชน์ให้แก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ตลอดจนดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้มาตรการยึดทรัพย์ ผู้กระทำผิดตามกฎหมายด้วยการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มโทษแก่ผู้ใช้เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ คือ พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เต็ม ผลักดันให้ร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาผ่านความเห็นชอบและประกาศใช้ เช่น ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก และร่างพระราชบัญญัติสถานบริการ เป็นต้น ให้มีการปราบปรามผู้กระทำผิดและกระบวนการอาชญากรรมทั้งภายในและข้ามชาติอย่างจริงจัง พัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการจัดอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปฏิบัติงาน สร้างเครือข่ายด้านกฎหมายและดำเนินงานให้เป็นไปตาม

กฎหมาย ประธานกรรมการดำเนินงานด้านกฎหมาย จัดตั้งชุดเฉพาะกิจหรือสนับสนุนการรวมตัวด้านการเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นกระบวนการค้ำมนุษย์ภายในประเทศและระหว่างประเทศ จัดให้มีกลไกหรือส่วนงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิทักษ์คุ้มครองเด็กและหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าเด็กและหญิง รมรณรงค์ให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านกฎหมาย และดำเนินการให้มีการจัดตั้งกลไกที่รับผิดชอบในการประสานงานและการปฏิบัติการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการค้าเด็กและหญิงที่ประเทศไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันแล้ว

4. แผนการส่งกลับกลับและคืนสู่สังคม : จัดบริการสวัสดิการสังคมให้แก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ สร้างเครือข่ายกระบวนการส่งกลับภูมิลำเนาของเด็กและหญิงทุกระดับ ซึ่งควรประกอบด้วย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล องค์กรเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ การติดตามและกำกับดูแลการฟื้นฟูหญิง หญิงและครอบครัวในภูมิลำเนาโดยการฟื้นฟูและบริการสวัสดิการสังคมเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครอบครัว ติดตามประเมินผลเด็กและหญิงซึ่งกลับสู่ภูมิลำเนาทุกระดับ และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถานที่พักพิงเพื่อดูแล คุ้มครองฟื้นฟูสภาพกายและจิตใจ

5. แผนการจัดทำระบบข้อมูล การติดตามและการประเมินผล : จัดทำประสาน รวบรวม และจัดระบบส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับกับการค้าเด็กและหญิง ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เทคโนโลยีและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำระบบข้อมูล กำหนดพื้นที่พิเศษเป็นพื้นที่เร่งด่วน ในการดำเนินงานช่วยเหลือคุ้มครองดูแลและส่งกลับ ส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงานตามแผน จัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางเกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและสนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการและประเมินผลการดำเนินงานต่อต้านการค้าเด็กและหญิง

6. แผนการพัฒนาไกไกการบริหารงานและการจัดการ : จัดให้มีแผนปฏิบัติระยะสั้น แผนปฏิบัติการระดับจังหวัดและหน่วยงาน จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ พัฒนากลไกการประสานงาน ระดับชาติ และระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงที่มีเดิม เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรเครือข่ายปฏิบัติตาม โดยการจัดประชุมเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรภาคเอกชน องค์กรชุมชน สถาบันทางศาสนา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ในกระบวนการของการดำเนินงานช่วยเหลือคุ้มครอง ดูแล และส่งกลับภูมิลำเนาของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ พัฒนาระบบเครือข่ายให้มีแนวคิดการ

ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและเกิดความร่วมมือทุกระดับ และผลักดันให้รัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพรรคการเมือง ตลอดจนองค์กรประชาชน เห็นความสำคัญและกำหนดนโยบายในการต่อต้านการค้าเด็กและหญิง และให้มีการทบทวนนโยบายและแผน เพื่อให้เกิดกลไกอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

7. แผนประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ : สนับสนุนให้กลไกความร่วมมือทางชายแดนที่มีอยู่แล้วเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ส่งเสริมให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักของแต่ละประเทศที่ประสบปัญหาาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานการดำเนินงาน การส่งเสริมและแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับองค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมให้หน่วยงานหลักของประเทศมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเรียนรู้ระหว่างกันนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายของและประเทศ ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับประเทศต้นทางในการรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในประเทศต้นทางเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าเด็กและหญิงข้ามชาติ เพื่อเป็นมาตรการสร้างความตระหนักต่อปัญหาและป้องกันปราบปรามเพื่อลดปัญหาการค้ามนุษย์ และการดำเนินมาตรการเร่งรัดในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมระหว่างประเทศตระหนักถึงการดำเนินการป้องกัน ปราบปราม การค้ามนุษย์ของประเทศไทย รวมทั้งให้ความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอของผู้วิจัยเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขปัญหาค้าเด็กและหญิงไทย” ของกระทรวงการต่างประเทศ ในช่วงต้นมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาที่ประเทศไทยเผชิญ การค้ามนุษย์เป็นหนึ่งใน 8 สาขาของอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศอย่างยิ่ง โดยมีลักษณะการทำงานเป็นเครือข่ายที่กว้างขวาง ใช้อิทธิพล และเงินจำนวนมาก เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่เป็นทั้งต้นทาง ทางผ่านและปลายทางของการค้ามนุษย์ ทำให้ปัญหามีความซับซ้อนยากต่อการแก้ไข

2. การดำเนินการของรัฐบาล รัฐบาลไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์โดยเร่งด่วน เพื่อการแก้ไขปัญหาดังนี้

2.1 มีความมุ่งมั่นทางการเมือง โดยที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของปัญหาการค้ามนุษย์เทียบเท่าปัญหาอาชญากรรม จึงได้ยืนยันความมุ่งมั่นทางการเมืองที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ดำเนินนโยบาย ดังนี้

- 1) จัดตั้งคณะกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง ให้เป็นหน่วยงานอิสระ
- 2) เห็นชอบตามร่างนโยบายและแผนระดับชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาเด็กและหญิง ระยะยาว 6 ปี (พ.ศ. 2545 – 2550)
- 3) จัดให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจระดับชาติ คือ บันทึกความเข้าใจเรื่องแนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546
- 4) จัดทำบันทึกความเข้าใจระดับภูมิภาค จำนวน 1 ฉบับ คือ บันทึกความเข้าใจ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีเด็กและหญิง ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ (เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน ตาก)
- 5) ร่าง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้สอดคล้องกับพิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเด็กและหญิง ขณะนี้ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างฯ ของสภานิติบัญญัติ พ.ศ. 2550 เพื่อเตรียมการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ
- 6) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับชาติ เรื่องการค้ามนุษย์ที่จังหวัดเชียงราย เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องการค้ามนุษย์กับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งระดมสมอง เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำยุทธศาสตร์ระดับชาติต่อไป

2.2 การสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากประชาคมระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาการค้ามนุษย์เป็นอย่างมาก และรัฐบาลเห็นว่าความร่วมมือระหว่างประเทศมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นรูปธรรม จึงได้ดำเนินนโยบาย ดังนี้

1. ได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งใน

ลักษณะองค์กร (UN Convention on Transnational Organized Crime) พิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) และพิธีสารเพื่อ

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

สาธารณประโยชน์) ได้ให้ความช่วยเหลือมาแล้วนั้น ร่วมกับการที่ได้อ่านแนวคิดทฤษฎี เอกสาร ข้อมูล นักเขียน นักวิจารณ์ ผู้วิจัยทั้งหลายท่าน ตลอดจนผู้วิจัยเคยเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 6 สมัย เป็นรัฐมนตรี 2 สมัย และได้ดำรงอยู่ในตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางการเมืองมาแล้ว ผู้วิจัยพบว่า นโยบายการแก้ไขปัญหา “การค้าหญิงและเด็ก” ของกระทรวงการต่างประเทศนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาลที่มีการยืนยันว่ามีการให้ความสำคัญของปัญหาการค้ามนุษย์เท่าเทียมกับปัญหาการค้ายาเสพติด สำหรับผู้วิจัยได้มีข้อค้นพบ ดังนี้

1. ในการแก้ไขปัญหของกระทรวงการต่างประเทศหรือนโยบายของรัฐบาล ยังขาดความจริงใจในการมุ่งมั่นที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและไม่มีการติดตามและประเมินผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2. จากการที่รัฐบาลมีนโยบายการสร้างพันธมิตรและความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากประชาคมระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาการค้ามนุษย์ รัฐบาลจึงเห็นว่าความร่วมมือระหว่างประเทศมีส่วนสำคัญในการผลักดันในการแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นรูปธรรม โดยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (UN Convention on Transnational Organized Crime) (พิธีสารเพื่อป้องกันและปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) และพิธีสารเพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่นโดยทางบกทะเล และอากาศ (Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air)

จากผลการศึกษาผู้วิจัยค้นพบว่า นโยบายข้างต้นล้มเหลวอย่างสิ้นเชิงเพราะ รัฐบาลและกระทรวงการต่างประเทศให้ความสำคัญของการเมืองและการทูตมากกว่าสิทธิมนุษยชน กระทรวงการต่างประเทศเกรงว่าจะเสียความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงทำให้เกิดเป็นการปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างประเทศที่ได้เปรียบเสียเปรียบ(ทฤษฎีมาร์กซิสต์) จะเห็นได้จากกรณีหญิงไทยที่ถูกบังคับค้าประเวณีจากประเทศบราซิล ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศจะต้องมีมาตรการคุมเข้มในการจัดทำ Passport เสนอปัญหาให้กับรัฐบาลเพื่อตั้งเป็นคณะทำงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องมีนโยบายให้กองบัญชาการตรวจคนเข้าเมือง(ตม.) มีการตรวจตราที่เข้มงวดกับหญิงไทยและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า ออก ประเทศที่มีลักษณะต่อเค้าวามีการค้าประเวณี ให้ทำการบันทึกประวัติ ถ่ายภาพ และประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลเพื่อติดตามประวัติพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า ออก ระหว่าง 2 ประเทศอย่างผิดสังเกต ทั้งนี้ควรมีการจัดทำทะเบียน ทำ Blacklist การห้ามเดินทางเข้าประเทศของคนต่างชาติที่มีลักษณะต่อเค้าวามีการค้าประเวณี รวมทั้ง

Blacklist สำหรับผู้ที่ป็นรัฐจัดหากระบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งแต่ละครั้งที่มีการจับกุมผู้ค้าประเวณี สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีหลักฐานชื่อผู้ที่ป็นรัฐจัดหาอยู่แล้ว

2. กระทรวงการต่างประเทศ ทำการประสานกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอข้อมูล Blacklist เพื่อไม่ให้ออก Passport และ Visa เข้าประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและกระทรวงการต่างประเทศไม่ได้มีการประสานงานกันอย่างจริงจังและไม่มีการเข้มงวดกวดขันกับผู้เดินทางเข้า ออก ประเทศ กลับปล่อยให้เป็นช่องว่างในการก่อการได้

3. การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศไม่เกิดความเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะกับประเทศที่มีการเชื่อมโยงการค้ามนุษย์ข้ามชาติกับประเทศไทย เห็นได้จากหญิงไทยที่ถูกบังคับค้าประเวณีในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ บาห์เรน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ 8 กรณีศึกษา และจากการที่ผู้วิจัยได้ช่วยเหลือผู้ถูกบังคับค้าประเวณีเป็นจำนวนมาก โดยจะประสานการช่วยเหลือผ่านสถานทูตไทยประจำประเทศนั้นๆ พบว่ากระทรวงการต่างประเทศหรือรัฐบาลไม่เคยขอความร่วมมือจากองค์การสหประชาชาติในประมุขหามาตรการแก้ไขปัญหาตามที่ได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติแต่อย่างใด

4. ในรัฐบาลทุกสมัยไม่เคยให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง กลับปกปิด ซ่อนเร้น และเห็นว่าเป็นเรื่องน่าอายที่มีการค้าประเวณีในประเทศจนเกิดเป็นกระบวนการค้าประเวณีทั้งในประเทศและข้ามชาติ รวมทั้งการขาดการจัดการกับปัญหาอย่างเด็ดขาด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างประเทศที่ได้เปรียบกับประเทศที่อ่อนแอยอมเสียเปรียบ ไม่มีอำนาจต่อรอง (ตามทฤษฎีมาร์กซิสต์)